

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL GINTARO IŠTEKLIŲ GEOLOGINIO TYRIMO (ŽVALGYBOS) IR NAUDOJIMO
(GAVYBOS) DARBŲ PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2015 m. balandžio 9 d. Nr. D1-286
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 5 straipsniu,
t v i r t i n u Gintaro išteklių geologinio tyrimo (žvalgybos) ir naudojimo (gavybos) darbų priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

GINTARO IŠTEKLIŲ GEOLOGINIO TYRIMO (ŽVALGYBOS) IR NAUDOJIMO (GAVYBOS) DARBŲ PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gintaro išteklių geologinio tyrimo (žvalgybos) (toliau – žvalgybos) ir naudojimo (gavybos) (toliau – gavyba) darbų priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato gintaro žvalgybos darbų vykdymo ir išgauto gintaro išteklių apskaitos ir šių darbų priežiūros ir kontrolės tvarką.

2. Gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos darbai organizuojami ir vykdomi atsižvelgiant į Naudingųjų iškasenų ir žemės gelmių ertmių naudojimo konkurso nuostatų ir konkretaus gintaro išteklių telkinio naudojimo konkurso sąlygų reikalavimus.

3. Tvarkos aprašas taikomas visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, vykdančioms gintaro telkinių paieškos ir žvalgybos ir (arba) gintaro gavybos ir apskaitos darbus, taip pat įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, pagal kompetenciją dalyvaujančioms gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos procese, ir pareigūnams, vykdančioms šių darbų priežiūrą ir kontrolę.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Gintaro apskaitos registras** (toliau – Registras) – raštiškas ar elektroninės formos dokumentas, kuriame po kiekvieno gintaro išteklių svėrimo daromi įrašai apie svėrimo metu nustatytą gintaro kiekį ir nurodomas gintaro išteklius svėręs asmuo, kuris atsako už duomenų tvarkymą registre;

4.2. kitos Tvarkos aprašo sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme ir Leidimų naudoti naudingųjų iškasenų (išskyrus angliavandenilius), požeminio pramoninio bei mineralinio vandens išteklius ir žemės gelmių ertmes išdavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 198 „Dėl Leidimų naudoti naudingųjų iškasenų (išskyrus angliavandenilius), požeminio pramoninio bei mineralinio vandens išteklius ir žemės gelmių ertmes išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

5. Tiesioginiai gintaro išteklių geologiniai tyrimai ir (arba) gavyba vykdomi stebint valstybinę priežiūrą ir kontrolę vykdančiam pareigūnui, išskyrus atvejus, kai valstybinę priežiūrą ir kontrolę vykdanči institucija raštu informuoja apie galimybę vykdyti darbus nedalyvaujant jos pareigūnui.

6. Valstybinę priežiūrą ir kontrolę pagal kompetenciją atlieka Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) ir Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – RAAD) įgalioti pareigūnai pagal gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos, ir apskaitos valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės vidaus tvarkos aprašą.

7. Priežiūros ir valstybinės kontrolės funkcijoms užtikrinti naudojamos: vaizdo stebėjimo kameros, vaizdo fiksavimo priemonės ir kitos priemonės.

8. Už gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos procesų atitikimą teisės aktų reikalavimams, išteklių, esančių naudojamame telkinyje apsaugą, tinkamų technologinių procesų parinkimą, technologinių parametrų nustatymą, siekiant kuo labiau sumažinti gintaro praradimus gavybos metu, ir išgauto gintaro apskaitos vidinės kontrolės (savikontrolės) sistemos sukūrimą ir tinkamų sąlygų efektyviai valstybinei priežiūrai ir kontrolei sudarymą atsakingas išteklių naudotojas.

9. Valstybinės priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančių institucijų specialistų ir (ar) pareigūnų nurodymai yra privalomi darbų vykdytojams.

II SKYRIUS

GINTARO IŠTEKLIŲ ŽVALGYBOS IR GAVYBOS DARBŲ PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS ORGANIZAVIMAS

10. Asmuo, vykdamasis gintaro išteklių žvalgybą ir (arba) gavybą, privalo:

10.1. gintaro išteklių žvalgybą ir gavybą vykdyti nepažeidžiant gintaro išteklių naudojimo sutarties sąlygų reikalavimų;

10.2. parengti ir su LGT ir RAAD suderinti gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos darbų vidaus kontrolės sistemos tvarkos aprašą, kuriame būtų numatytos: technologinių procesų kokybės užtikrinimo priemonės, darbų vykdymo teritorijos ir (arba) akvatorijos ir technologinių įrenginių ir (arba) procesų fizinės ir informacinės saugos priemonės, gintaro išteklių frakcionavimo, svėrimo, apskaitos ir pakavimo skaidrumą ir patikimumą, darbo vietos stebėjimą užtikrinančios priemonės (techninės, organizacinės, teisinės);

10.2.1. užtikrinti visų technologinių įrenginių ir procesų vietų, kuriose vyksta ir (arba) galimas fizinio asmens kontaktas su išgautais gintaro ištekliais, teritorijos, kurioje vyksta darbai, ir darbo vietos apšvietimą ir vaizdo stebėjimą. Vaizdo stebėjimo sistema (naudojama stebėjimo įranga) privalo užtikrinti nepertraukiamą vaizdo fiksavimą per visą gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos laikotarpį, užtikrinti tiesioginį vaizdo transliavimą internetu, prieinamą kontroliuojančioms institucijoms. Vaizdo stebėjimo sistemos patikra turi galioti visą gavybos laikotarpį. Vaizdo įrašas privalo būti saugomas ne trumpiau kaip 3 metus nuo žvalgybos ir gavybos darbų pabaigos. Vaizdo įrašai saugomi pagal asmens, vykdančio gintaro išteklių žvalgybą ir (arba) gavybą, nustatytą ir patvirtintą tvarką;

10.2.2. vaizdo stebėjimo ir kontrolės sistemos projektuojamos ir įrengiamos naudojant teisės aktų nustatyta tvarka sertifikuotus arba kitaip aprobuotus elementus ir įrangą;

10.3. iki gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos darbų vykdymo pradžios įdiegti asmens, vykdančio gintaro išteklių žvalgybą ir (arba) gavybą, darbuotojams privalomą gintaro gavybos vidaus kontrolės sistemą, paskirti atsakingus darbuotojus už gintaro išteklių gavybos vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo užtikrinimą;

10.4. ne mažiau kaip prieš 20 darbo dienų iki tiesioginių geologinės žvalgybos ar gintaro išteklių gavybos darbų vykdymo pradžios raštu, elektroninėmis priemonėmis pateikti LGT ir RAAD darbų vykdymo grafiką;

10.5. paskirti asmenį (-is), atsakingą (-us) už išgauto gintaro išteklių apskaitos tvarkymą;

10.6. užtikrinti geologinės žvalgybos ir gavybos procese išgauto gintaro išteklių apsaugą nuo neteisėto pasisavinimo ar kitokio praradimo, deklaruoti išgautą kiekį;

10.7. sudaryti sąlygas valstybinę priežiūrą ir kontrolę vykdančiam pareigūnui (-ams) pateikti į gintaro išteklių žvalgybos ir gavybos darbų vykdymo teritoriją ir (arba) akvatoriją;

10.8. užtikrinti išgauto gintaro tikslų suskirstymą frakcijomis ir tinkamą jo apskaitą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo nuostatas, turimų duomenų įrašymą gintaro apskaitos registre;

10.9. naudoti tik sertifikuotą ir metrologiškai patikrintą skirstymo frakcijomis ir svėrimo įrangą;

10.10. pastebėjus gintaro žvalgybos ar gavybos metu su žemės gelmių nuogulų mase pakeltus daiktus, panašius į archeologines vertybes, aptikus archeologinių radinių ar daiktų, turinčių archeologinių vertybių požymių, savo iniciatyva ir (ar) valstybinės kontrolės funkcijas vykdančių pareigūnų nurodymu sustabdyti darbus, surašyti darbų nutraukimo aktą ir apie radinį (-ius) pranešti raštu Kultūros paveldo departamentui prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos;

10.11. ne vėliau kaip per vieną dieną informuoti valstybinę kontrolę vykdančią instituciją apie per vieną dieną išgautą gintaro kiekį.

11. Gintaro žvalgybos darbų valstybinę kontrolę, žvalgyimo metu išgauto gintaro išteklių apskaitos kontrolę ir konkretaus gintaro telkinio išteklių naudojimo atitikimo išteklių naudojimo sutarties sąlygų reikalavimams kontrolę vykdo LGT.

12. Gintaro telkinio naudojimo metu išgauto gintaro apskaitos kontrolę ir laikymąsi šio Tvarko aprašo ir aplinkos apsaugos reikalavimams vykdo RAAD.

13. LGT, vykdydama Tvarkos aprašo 10 punkto reikalavimus:

13.1. atlieka žemės gelmių nuogulų masės, kurioje gali būti gintaro, pakėlimo ir tyrimo, jeigu tyrimas atliekamas žvalgybos ir gavybos darbų vykdymo vietoje, nuolatinį stebėjimą;

13.2. pateikia naudotojui gintaro apskaitos registrą ir plombas, skirtas gintaro pakuotėms plombuoti;

13.3. kontroliuoja gintaro išteklių žvalgybos metu išgaunamo gintaro išteklių kiekio apskaitos duomenų teisingumą;

13.4. tikrina, ar darbus vykdančiam asmuo turi nustatyta tvarka parengtą tyrimo darbų programą, apskaitos registrą, metrologiškai patikrintą gintaro frakcionavimo ir svėrimo įrangą;

13.5. nenutrūksta stebi gręžimo ir jo metu išgauto gintaro išteklių išskyrimo iš pulpos, svėrimo ir sandėliavimo procesą, tikrina, kaip tvarkomas Registras;

13.6. pasibaigus darbo pamainai, LGT atstovas, nurodydamas savo vardą, pavardę ir pareigybę, parašu patvirtina žvalgybą vykdančio subjekto darbuotojo padarytų įrašų apskaitos registre teisingumą;

13.7. kartu su RAAD derina gintaro gavybos technologinių procesų vidaus kontrolės sistemą.

14. RAAD, vykdydama Tvarkos aprašo 11 punkto reikalavimus:

14.1. įvertina įdiegtos vidaus kontrolės sistemos atitikimą šiam Tvarkos aprašui;

14.2. tikrina, ar darbus vykdančiam asmuo turi nustatyta tvarka parengtą tyrimo darbų programą, apskaitos registrą, metrologiškai patikrintą gintaro frakcionavimo ir svėrimo įrangą;

14.3. vykdo gintaro išteklių gavybos, išgauto gintaro išteklių apskaitos ir aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę;

14.4. užtikrina, kad gintaro gavybos metu nuolat ir (ar) periodiškai dalyvautų valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės pareigūnas;

14.5. tvirtina asmens, vykdančio gintaro išteklių gavybą, darbuotojo padarytų įrašų apskaitos registre teisingumą.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI IŠGAUTO GINTARO IŠTEKLIŲ APSKAITAI

15. Išgautas gintaras turi būti sveriamas ir apskaitomas išgavimo dieną, praėjus ne vėliau kaip vienai valandai nuo darbų vykdymo pamainos pabaigos.

16. Svėrimo ir pakavimo metu privalomas Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytų valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės institucijų pareigūnų arba saugos paslaugas teikiančio asmens atstovų (jeigu tokios paslaugos naudojamos) dalyvavimas.

17. Kiekvieno svėrimo metu gintaras turi būti pakuojamas į pakuotes ne daugiau kaip po dešimt kilogramų, bet ne mažiau kaip po 5 kilogramus, atskirai pakuojant kiekvieną frakciją.

18. Pakuotės turi būti plombuojamos LGT direktoriaus įsakymu patvirtinto pavyzdžio plombomis, kurių numeriai su kitais duomenimis įrašomi į gintaro apskaitos registrą. Pakuotės plombuojamos taip, kad nepažeidus plombos nebūtų įmanoma pakuotės atidaryti ar kitaip paveikti pakuotės turinio.

19. Gintaras iš gavybos vietos gali būti išgabenas tik dalyvaujant valstybinę priežiūrą ir kontrolę vykdančiam pareigūnui ir jam sutikrinus išgabeno gintaro kiekį su gintaro apskaitos registre nurodytais duomenimis.

20. Iš gavybos vietos išgabentas gintaro kiekis fiksuojamas gintaro gavybos apskaitos registre ir vežimo dokumentuose.

21. Plombos nuo pakuočių gali būti nuimamos tik išgabenus gintarą iš gavybos vietos ir per 10 darbo dienų privalo būti grąžintos LGT kartu su nuimtų plombų grąžinimo aktu, kuris surašomas dviem egzemplioriais (vienas egzempliorius lieka išteklių naudotojui).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
